

Enligt sändlista

Henrik Gustafsson
Områdesskydd
Naturavdelningen
036-39 5234

Postadress 551 86 Jönköping
Besöksadress Hamngatan 4
Tfn 036-39 50 00
Fax 036-12 15 58
E-post jonkoping@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jonkoping
Plusgiro 6 88 06-9
Bankgiro 5206-5877

Bildande av naturreservatet Barkerydssjön i Nässjö kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Barkerydssjön, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5 och 6 §§ MB om områdesskydd enligt miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Reservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 2).

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- främja biologisk mångfald knuten till ett värdefullt våtmarkskomplex innehållande ett rikt fågelliv
- bidra till gynnsam bevarandestatus för utpekade arter i EU:s fågeldirektiv
- skydda och restaurera ett våtmarkskomplex
- tillgodose behov av områden för friluftsliv

Syftet med naturreservatet ska uppnås genom att restaurering av våtmarkskomplexet genomförs, strandängar hävdas samt att vattennivån vid utloppsdämmet regleras enligt gällande vattendom.

Uppgifter om naturreservatet

Administrativa data

Namn	Barkerydssjön
Beslut om Natura 2000	ja, (SE0310750)
Kommun	Nässjö

Socken	Barkeryd
Lägesbeskrivning	Sydväst om Barkeryds kyrka, 10 km NV om Nässjö
Fastigheter	Barkeryd 2:14, del av: Barkeryd 1:3, 2:1 & 2:7, Bästhult 1:3, Sjöeryd 1:4 & 1:5
Fastighetsägarkategori	enskilda, kyrkan och staten
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet
Areal	55 ha, varav öppet vatten 7 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Beskrivning av området

Barkerydssjön ligger 10 km nordväst om Nässjö invid Barkeryds kyrka, i Nässjö kommun, centralt på Sydsvenska höglandet. Sjön sänktes år 1845 och den före detta sjöbottnen användes som slåttermark fram till 1950-talet. Den historiska markanvändningen i närområdet och sjösänkningen har satt sin prägel på sjön och resulterat i en liten andel öppen vattenyta och stora vegetationstäckta områden. Västra och södra delen av våtmarkskomplexet gränsar mot skogs- och myrmark medan östra sidan är strandäng/betesmark med glest stående klubbalar och björkar. Norra stranden är betesmark av mer öppen karaktär. Barkerydssjön är ett värdefullt våtmarkskomplex innehållande ett rikt fågelliv.

Utförligare beskrivning av området finns i skötselplanen, bilaga 2.

Reservatsföreskrifter**A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden**

Inom reservatet är det förbjudet att:

1. borra, spränga, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dika
2. anordna upplag av något slag med undantag för jord- och skogsbrukets behov
3. bedriva täkt av något slag
4. plantera skog på jordbruksmark
5. uppföra byggnad, campingplats eller annan anläggning med undantag för uppförande av fågeltorn efter tillstånd från Länsstyrelsen
6. anlägga väg, led eller parkeringsplats
7. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn med undantag för underhåll eller nedgrävning av befintliga ledningar
8. plantera in för området främmande arter
9. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnärs-ämnen
10. jaga fågel

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor (vid fågeltornet)
3. underhåll av fågeltorn och området kring detsamma med grillplats, bänkar och redskapsbod
4. underhåll av stig/led
5. utförande av restaureringsåtgärder m.m. enligt tillstånd för vattenverksamhet (Miljödomstolen vid Växjö tingsrätt, dom den 13 november 2008, M 718-08), vilket bland annat innebär restaurering av dämme, reglering av Barkerydssjön och grävningar i sjön
6. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

Föreskrifterna ovan ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för restaurering och reglering av Barkerydssjön enligt tillstånd och villkor som fastställts i dom i Miljödomstolen vid Växjö tingsrätt den 13 november 2008 (M 718-08) samt för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna B 1-6, vilket även preciseras i fastställd skötselplan (bilaga 2). Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för normalt underhåll av ledningar, fågeltorn och andra befintliga anläggningar. Från föreskrifterna undantas även åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande, som i förväg godkänts av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller/kan gälla för området.

Bakgrund

En framställan om bildande av naturreservat vid Barkerydssjön inkom till Länsstyrelsen och till Nässjö kommun i maj 2000 från arbetsgruppen "Projekt Rädda Barkerydssjön". Denna arbetsgrupp arbetar sedan 1991 med restaurering av Barkerydssjön och vill med naturreservatsbildningen söka ett bredare samarbete där såväl Länsstyrelsen som kommunen bidrar med kompetens, kunskaper och ekonomiska lösningar.

Ett sammanträdesprotokoll från Nässjö kommun, miljö- och byggnadsnämnden, inkom till Länsstyrelsen i juni 2000. Följande beslut hade tagits: Miljö- och byggnadsnämnden ställer sig positiv till att ett naturreservat bildas vid Barkerydssjön och föreslår att föreslaget naturreservat antas i Nässjö kommuns översiktsplan. Naturreservatsbildningen för Barkerydssjön överläts till Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Ett förslag om att Barkerydssjön skulle bli Natura 2000-område förankrades med markägare och området pekades ut enligt fågeldirektivet i separat ärende (dnr 511-321-03) år 2003. I och med förankringsarbetet kring Natura 2000 informerades även markägarna, vid ett möte i september 2003, om förslag till bildande av naturreservat. Inga markägare hade något emot att Barkerydssjön blev Natura 2000-område och inga negativa uttalanden om reservatsbildning framfördes. Barkerydssjön antogs av regeringen som Natura 2000-område enligt fågeldirektivet i april 2004. En bevarandeplan för Natura 2000-området påbörjades i ett eget ärende (dnr 511-3763-05) i mars 2005 och fastställdes i februari 2006.

Länsstyrelsen beställde av Lantmäteriet en fastighetsrättslig utredning över området som var klar i december 2004. Ännu ett informationsmöte med berörda markägare hölls i april 2005. I januari 2006 förvärvde Naturvårdsverket fastigheten Barkeryd 2:14 inom Barkerydssjön.

En upphandling om upprättande av miljökonsekvensbeskrivning samt förslag till restaureringsåtgärder i Barkerydssjön startade i separat ärende (dnr 511-10083-06) i juni 2006. Upphandlingen resulterade i att Ramböll Sverige AB genomförde hela uppdraget. Ett samrådsmöte med samtliga sakägare och andra berörda hölls i maj 2007. Länsstyrelsen ansåg i beslut i november 2007 att föreslagna åtgärder inte innebar betydande miljöpåverkan. Samtliga sakägare fick föreslagna åtgärder och miljökonsekvensbeskrivning på remiss och meddelade därefter skriftliga synpunkter, ingen kritik framfördes mot föreslagna åtgärder. Ansökan om reglering och restaurering av Barkerydssjön skickades till miljödomstolen i eget ärende (dnr 511-4122-08) i mars 2008. Huvudförhandling hölls i församlingshemmet i Barkeryd 30 oktober 2008. Miljödomstolen meddelade dom den 13 november 2008 (M 718-08), vilket innebar ett godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen samt tillstånd till Länsstyrelsen för föreslagna åtgärder.

I mars 2009 beställde Länsstyrelsen inmätning av naturreservatsgränsen av Lantmäteriet. I november 2009 gav Länsstyrelsen uppdrag om värdering, av det eventuella intrång naturreservatet innebär för berörda markägare, till Värderingsbyrån i Sydost AB. Värderingen var klar vid årsskiftet 2009/2010 och värderingen fastslog att naturreservatet inte innebar något intrång för markägarna som berättigade till ersättning.

Ett förslag till beslut och skötselplan för Barkerydssjön skickades den 4 februari 2010 på remiss till Naturvårdsverket, Nässjö kommun, intresseorganisationer samt boende i Barkeryd. Berörda sakägare, däribland Svenska kyrkan och Svenska kraftnät, förelades samtidigt att inkomma med yttrande. Länsstyrelsen mottog tre remissvar. Naturvårdsverket och Nässjö kommun tillstyrker förslaget samt Svenska kraftnät som inte har något att erinra mot förslaget.

Motivering

Bestämmelser

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges bland annat att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärrning eller liknande åtgärder, eller
3. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att Länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet, som ska tillämpa bestämmelserna i

3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

Bedömning

Länsstyrelsen arbetar med de av riksdagen beslutade miljömålen. Naturreservatsbildning av Barkerydssjön bidrar till miljömålen "Myllrande våtmarker" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Barkerydssjön är en viktig häcknings- och rastlokal för ett flertal fågelarter, bland annat för sångsvan, svarthakedopping, brun kärrhök, trana, brushane och grönbena som alla ingår i EU:s fågeldirektiv. Även de rödlistade arterna storspov och entita häckar vid Barkerydssjön. Barkerydssjön är av klass 1 i våtmarksinventeringen och området är upptaget som Natura 2000-område enligt fågeldirektivet. Barkerydssjön är med i Länsstyrelsens Naturvårdsprogram (82-5) och är utpekad för ornitologi, hydrologi, botanik och friluftsliv. Betsmarken vid Barkerydssjöns utlopp är med i Ängs- och betesinventeringen för att området är värdefullt för fågellivet.

För att bibehålla Barkerydssjöns betydelse som ett värdefullt våtmarkskomplex och upprätthålla gynnsam bevarandestatus för fågeldirektivsarterna krävs att restaureringsåtgärder genomförs. En bibehållen hävd längs Barkerydssjöns östra och norra del är av avgörande betydelse för fågellivet knutet till strandängarna.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga natur- och friluftsvärden motiverar ett skydd mot exploatering och fågeljakt. För att bevara områdets naturvärden är området i behov av en anpassad skötsel genom reglering av vattennivån, restaurering av våtmarkskomplexet samt betsdrift/hävd. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. De är främst avsedda att skydda och restaurera ett värdefullt våtmarkskomplex. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Reservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

Hur man överklagar m.m.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) genom skrivelse till Länsstyrelsen – se bilaga 4 (formulär 23).

Upplysning

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt Smålands-Tidningen.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsråd Monica Flodström beslutat och naturvårdshandläggare Henrik Gustafsson varit föredragande, har även länsjurist Ulrika Källberg, funktionsansvarig områdesskydd Malin Lund och naturvårdsdirektör Johan Uhr deltagit.

Monica Flodström
Länsråd

Henrik Gustafsson
Naturvårdshandläggare

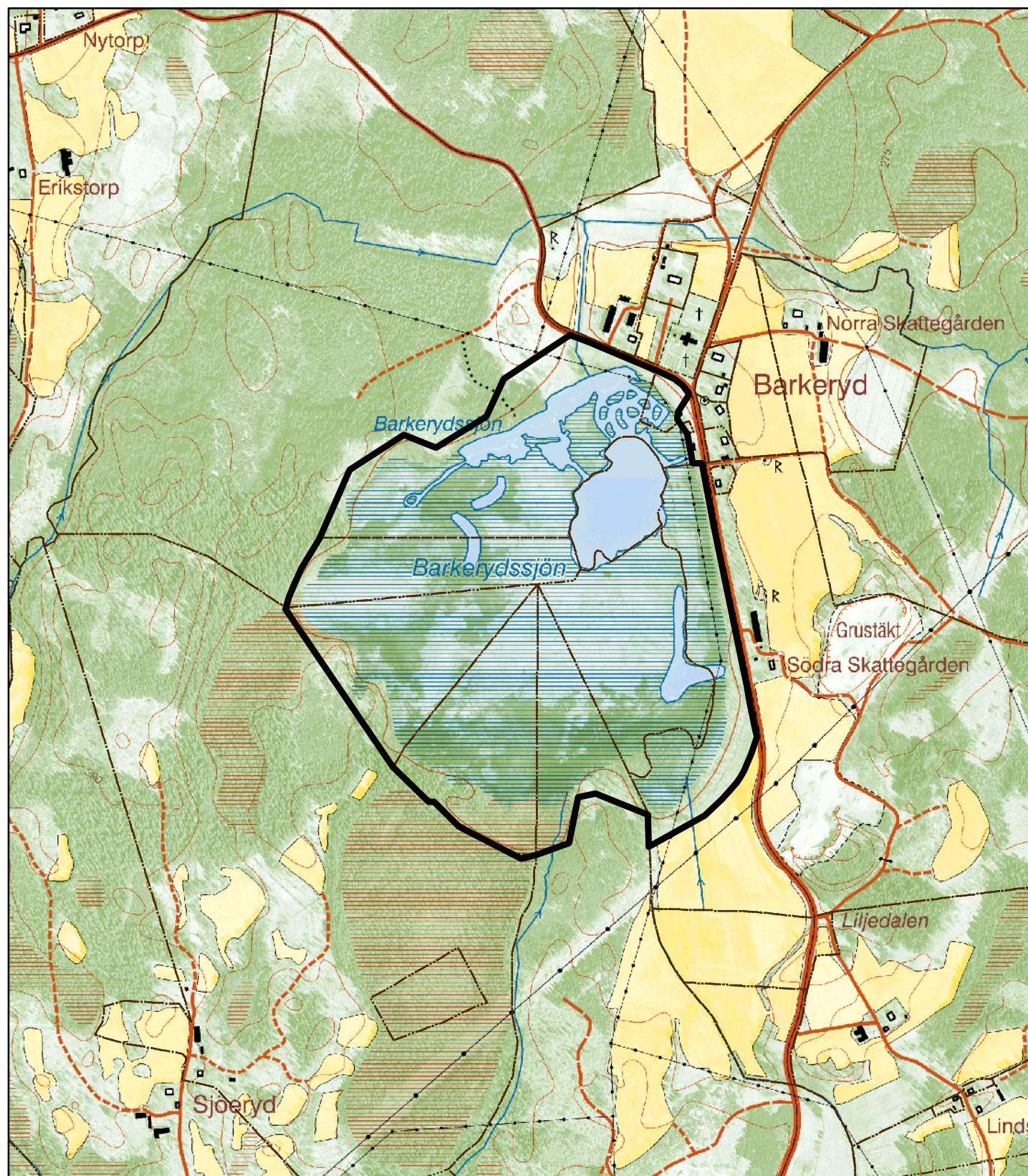
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Naturreservatet Barkerydssjön

Bilaga 1

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2010-09-20, dnr 511-5645-00

1:10 000

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

 Naturreservatsgräns
 Fastighetsgränser

Postadress 551 86 Jönköping
Tfn 036-39 50 00
Fax 036-12 15 58
E-post
jonkoping@lansstyrelsen.se

Skötselplan för naturreservatet Barkerydssjön i Nässjö kommun

Syfte med områdesskyddet

Syftet med naturreservatet är att:

- främja biologisk mångfald knuten till ett värdefullt våtmarkskomplex innehållande ett rikt fågelliv
- bidra till gynnsam bevarandestatus för utpekade arter i EU:s fågeldirektiv
- skydda och restaurera ett våtmarkskomplex
- tillgodose behov av områden för friluftsliv

Syftet med naturreservatet ska uppnås genom att restaurering av våtmarkskomplexet genomförs, strandängar hävdas samt att vattennivån vid utloppsdämmet regleras enligt gällande vattendom.

Beskrivning av området

Administrativa data

Namn	Barkerydssjön
Skyddsform	naturreservat
Beslut om Natura 2000	ja, (SE0310750)
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Myllrande våtmarker Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Nässjö
Socken	Barkeryd
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13)
Karta	fastighetskartan: 6E 9f & 7E 0f terrängkartan: 7E SO & 7E NO
Lägesbeskrivning	Sydväst om Barkeryds kyrka, 10 km NV om Nässjö
Fastigheter	Barkeryd 2:14, del av: Barkeryd 1:3, 2:1 & 2:7, Bästhult 1:3, Sjöeryd 1:4 & 1:5 <i>Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3</i>
Markägarkategorier	enskilda, kyrkan och staten
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt av

Lantmäteriet
Förvaltare Länsstyrelsen i Jönköpings län
Areal 55 hektar (ha), varav vattenspegel ca 7 ha

Markslag

Skog 7 ha
Impediment 32 ha
Vatten 7 ha
Betesmark 9 ha

Naturtyper *)**Natura 2000-habitat**

Våtmarkskomplex	39 ha	Ej habitat	
Betesmark	9 ha	Fuktängar (6410)	7,5 ha
Skog och sumpskog	7 ha	Ej habitat	

*) delvis uppgifter från Metrias naturtypskartering KNAS

Topografi, geologi och hydrologi m.m.

Barkerydssjön ligger centralt på Sydsvenska höglandet, 275 meter över havet. Berggrunden består av äldre granit och jordarten av isälvsavlagringar med mest fina fraktioner och lera i botten. Barkerydssjön omgärdas i norr och öster av betesmark, i söder av myrmark och i väster av skogsmark. Barkerydssjön är sedan tidigare sänkt och är idag grund med en medeldjup på ca 1 meter. Sjön är måttligt näringsrik och har bildats i en isälvsänka. Tillflöde till Barkerydssjön är främst via en bäck från Hemgölen men även flera mindre diken/bäckar mynnar i Barkerydssjön. Barkerydssjön avvattnas genom ett utlopp i sjöns norra del. Vattnet från Barkerydssjön går via Madhemsbäcken vidare till Huluån, Lilla Nätaren, Stora Nätaren och Ylen för att sedan gå vidare ut i Huskvarnaån för att till slut mynna i Vättern. Barkerydssjön ingår i Huskvarnaåns delavrinningsområde och huvudavrinningsområde Motala ström.

Historik och markanvändning

Barkerydssjön sänktes år 1845 efter att Barkerydsborna fått vetskap om sjösänkningen av Tåkern som givit bönderna där mer brukbar mark. En kanal grävdes och sjön tömdes på det mesta av sitt vatten. Uppskattningsvis så var Barkerydssjön en 50 ha stor sjö innan sjösänkningen. Den mark man vann i samband med sänkningen användes för slätter och det fanns flera ängslador på den nyvunna marken. Slätterna pågick i full omfattning ända fram till 1930-talets slut. Därefter upphörde hävden allteftersom fram till 1950 då den upphörde helt. Sjön har därefter sakta vuxit igen men med en accelerering efter en rensning och rätning av utloppet i slutet av 1970-talet. Idag utgör den öppna vattenspegeln ca 15 % jämfört med innan sänkningen.

Barkerydssjön har i många år varit ett populärt besöksmål för fågelskådare. Det första protokollförda styrelsemöte i Nässjö ornitologklubb där Barkerydssjöns utveckling diskuterades var på hösten 1989. Nässjö ornitologklubb befarade att Barkerydssjöns ornitologiska värden kunde gå

förlorade om den negativa trenden med igenväxning fortsatte. Därför bildades en arbetsgrupp vars uppgift var att föreslå och genomföra åtgärder så att fågelarter som tidigare rastat eller häckat vid Barkerydssjön kunde återetableras. Rädda Barkerydssjön blev projektets arbetsnamn och gruppen hade sitt första sammanträde 1991. Arbetsgruppen arbetade sedan på flera olika plan. Vattenprover togs och analyserades. Ett dämme byggdes vid utloppet och vattennivån började, efter samråd med markägare, regleras för att efterlikna naturlig dynamik. I samråd med markägare ökades betetrycket på strandängarna. Sjön provfiskades. Grävningar utfördes i sjön och slätter av strandängar genomfördes.

Dagens markanvändning runt Barkerydssjön kan delas upp i två områden. Den norra och östra sidan är betesmarker där den östra sidan är glest bevuxen med klibbal och björk medan den norra är av en mer öppen karaktär. Övriga partier runt Barkerydssjön är skogsbeklädda.

Växt- och djurliv

Barkerydssjön utgör idag en värdefull våtmarksmosaik med framför allt ett rikt fågelliv. Ett urval av arter som vanligtvis häckar är sångsvan, grågås, kricka, knipa, trana, storspov, skogssnäppa, fiskmå och stare. Även vattenrall, svarthakedopping och brun kärrhök kan ses vid Barkerydssjön under häckningstid men det är osäkert om de häckar. Andra arter som häckar i närområdet och till viss del har sin utbredning även över sjöområdet är gök, sparvuggla, kattuggla, pärluggla, spillkråka, mindre hackspett, trädlärka och törnskata. I brynzonen där det växer klibbal, björk, gran och viden mot Barkerydssjön häckar många arter, bl.a. trastar och sångare. Barkerydssjön är även en viktig rastlokal för flera flyttande våtmarksberoende fåglar.

Vad det gäller kärlväxter så domineras våtmarken av sjöfräken, trådstarr, bladvass, bredkaveldun samt här och var med inslag av sprängört. I södra delen av sjön finns även nickskära och kärrspira. Vid tillflödena växer bland annat mannagräs, sumpförgätmigej, stor igelknopp, ältranunkel, vattenklöver, sjösäv, sprängört och källört. Granbräken växer i skogen vid sjöns västra sida. I strandzonen vid Barkerydssjöns södra ände finns ett rikare parti med slätterblomma, kärrspira, gräsull och knagglestarr. En rik örtflora med bland annat blåklocka, grönvit nattviol, slättergubbe, blekstarr, ängsskallra och loppstarr återfinns på den betade strandängen längs Barkerydssjöns östra sida.

Citronfläckad kärrtrollslända och bred gulbrämad dykare är två insektsarter som är funna vid Barkerydssjön och dessutom är upptagna i EUs art- och habitatdirektiv.

Fladdermusinventeringar är gjorda vid Barkerydssjön. Sju olika arter är funna vilket gör att Barkerydssjön klassas som en artrik fladdermuslokal i Jönköpings län.

Kända förekomster av signalarter, rödlistade arter och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektiv finns samlade i bilaga 2c.

Friluftsliv

1971 byggdes ett fågeltorn vid sjöns nordvästra sida som står där än idag. Tornet är en naturlig anhalt för besökande då det är över 7 meter högt varifrån överblick medges över hela våtmarkskomplexet. En parkeringsplats finns ca 250 meter norr om fågeltornet.

Barkerydssjön utgör ett markant inslag i Barkeryds kyrkbys kulturmiljö med öppna och betade strandängarna ner mot ett våtmarkskomplex med ett rikt fågelliv.

Bebyggelse och anläggningar

Det ligger inga byggnader inom reservatets gränser. En kraftledning går längs hela reservatets östra och norra sida. Ett fågeltorn, redskapsskjul, bord och bänkar samt en delvis spångad naturstig finns i områdets nordvästra del.

Miljömål och bevarandestrategier

Reservatet rör miljömålen ”Myllrande våtmarker” och ”Ett rikt växt- och djurliv”. Definitionen av ”Myllrande våtmarker” är – ”Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet skall bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden”. Likaledes för ”Ett rikt växt- och djurliv” är bland annat – ”Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer skall värnas”. Båda dessa definitioner stämmer väl överens med syftet med naturreservatet Barkerydssjön.

Bevarandestrategin för Barkerydssjön är att sjöområdet restaureras enligt förslag i denna skötselplan samt regleras på ett sätt som gynnar våtmarkskomplexets biologiska funktion och ett rikt fågelliv. En fortsatt hävd av betesmarkerna runt sjön är avgörande för att Barkerydssjön ska kunna hysa ett rikt fågelliv.

Dokumentation

Artportalen – Digitalt rapporteringssystem

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Databas över hotade arter.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 2008. Barkerydssjön – Ansökan om restaurering och reglering av Barkerydssjön för naturvårdsändamål.

Nässjö Ornitologklubb, 1993: Projekt rädda Barkerydssjön

Nässjö Ornitologklubb, 1999: Projekt rädda Barkerydssjön - Analysrapport

SGU Jordartskarta och Berggrundskarta

Växjö Tingsrätt, Miljödomstolen, 2008-11-13. DOM M 718-08. Tillstånd till restaurering och reglering av Barkerydssjön för naturvårdsändamål, Nässjö kommun, Jönköpings län.

Mål och föreskrifter för skötsel av reservatet

Övergripande mål med skötseln

Bevara och utveckla ett värdefullt våtmarkskomplex som är av betydelse för växter och djur, framför allt för fåglar. Skötseln och restaureringen av Barkerydssjön kommer att gynna våtmarksberoende fåglar och vid eventuella målkonflikter ska alltid skötsel av ett öppet våtmarkskomplex utan träd och buskar premieras samt bevarandet av våtmarksberoende fåglar, framför allt utpekade arter i EU:s fågeldirektiv.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2a. Dämme, trummor samt restaureringsområde, se restaureringskarta bilaga 2b.

Dämme och reglering

Dämmet ligger vid Barkerydssjöns utlopp i sjöns norra del. Utformningen av dämmet är godkänt i domslut och utförligt beskrivet i ansökan till vattendom. Dämmet är ca 1,30 m brett och bottennivån i dämmet ligger på +275,04 meter över havet. Nivåerna i dämmet regleras genom brädsättar och högsta dämningnivå är +275,88 meter över havet.

Regleringen av Barkerydssjön sker i enlighet med domslut:
Högsta dämningnivå +275,88 meter över havet.
Lägsta dämningnivå +275,04 meter över havet.

Under höst, vinter, vår och tidig sommar regleras sjön mellan nivåerna +275,04 meter över havet och + 275,88 meter över havet på ett sätt som gynnar den biologiska mångfalden och hindrar igenväxning. Både avtappning och höjning av vattenståndet sker stegvis för att minska negativa effekter av snabba variationer i flödet nedströms sjön.

Barkerydssjön ska regleras så att en hög vattennivå hålls under hösten för att vara en lämplig rastlokal för änder, gäss och svanar. Från senhöst fram till isläggningen bör vattennivån hållas låg för att därpå höjas när Barkerydssjön är frusen. Syftet med att höja vattennivån vid isläge är att nyttja isen som vegetationsbekämpning och för att tillgodose viss ofrusen vattenvolym. Vattennivån hålls därefter på en hög nivå fram till sommaren för att främja rastande och häckande våtmarksfåglar genom att tillgodose en så stor vattenyta som möjligt. Under högsommaren sänks vattennivån vid dämmet till en låg nivå för att tillgodose strandnära bete längs östra och norra stranden samt för att skapa lämpliga stränder för vadarfåglar att rasta vid. Under tidig höst höjs vattennivån igen.

Skötselåtgärder

- Kontinuerligt underhåll och tillsyn av dämme.
- Regleringens nivåer ska protokollföras

Skötselområde 1 – Våtmarkskomplex	39 ha
Naturtyp: Våtmarkskomplex	39 ha
Natura 2000-habitat: ej habitat	

Skötselområdet omfattar hela våtmarkskomplexet.

Bevarandemål

Barkerydssjön ska vara en våtmarksmosaik med höga biologiska värden. Området ska erbjuda en lämplig häckningsmiljö för flera fågelarter och däribland fågeldirektivsarterna sångsvan, brun kärrhök, trana och grönben. För våtmarkens struktur är det även viktigt att arter som grågås, gräsand, kricka och knipa häckar. Det ska även finnas lämpliga boplatser/öar där skrämmåsar kan häcka. Under hela året ska Barkerydssjön vara en lämplig rastmiljö för flyttfåglar. Våtmarkskomplexet ska även utgöra ett lämpligt habitat för citrongul kärrtröslända och bred gulbrämad dykare vilka båda förekommer i vegetationsrika vatten. Området ska på sikt bli mer av en mosaik med öppet vatten och små öar.

Skötselåtgärder

Utformningen av grävningsarbeten och vegetationsbekämpning följer domslut. Mer öppen vattenyta ska skapas genom ett omfattande restaureringsarbete. Ett antal 3-4 meter breda och 0,5 – 1 meter djupa kanaler öppnas upp i gungflyområdena, enligt restaureringskartan, genom grävning. Kanalerna kommer att kompletteras med utvidgningar för att öka flikigheten och arealen öppna vattenytor. Massorna från grävningen används till att bygga öar, läggs på fastmark eller transporteras bort. Massor som kan äventyra sjöns vattenkvalité får inte lämnas kvar i sjön. Buskar, sly och träd som uppkommer i våtmarksområdet ska vid behov röjas ner. Om det bedöms lämpligt kan under tidig vår vegetation på öarna brännas ner.

Vegetationsbekämpning/gräva bort rotfilt får enligt domen genomföras återkommande om högst 10 hektar. Vid behov genomförs denna åtgärd.

Inga röjningar eller grävningsarbeten får ske under tiden för häckningstid, 1 april till 15 augusti.

Restaureringen måste enligt domen vara fullbordade inom 10 år från och med att domen vunnit laga kraft, vilket innebär att restaureringen måste vara klar senast år 2018.

Skötselområde 2 – Betesmark	9 ha
Naturtyp: Betesmark	9 ha
Natura 2000-habitat: Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410)	7,5 ha

Betesmarken sträcker sig runt hela Barkerydssjöns östra och norra sida. Areal inom skötselområdet kan ha kvalitéer av Natura 2000-habitatet 6410. De hävdade betesmarkerna är viktiga för att bibehålla ett rikt fågelliv i reservatet. Många fågelarter födosöker, häckar och rastar i betesmarken. I betesmarken i söder finns ett område med en rikare flora där bl.a. loppstarr och gräsull växer.

Bevarandemål

Markerna ska årligen hävdas och vegetationen får gärna vara lågvuxen och tuvig. Betesmarkerna ska ej påverkas negativt genom gödslig eller spridning av växtnäringsämnen. Loppstarr som växer i den östra betesmarken ska bibehålla sin utbredning eller öka. Krontäckningen i området ska inte öka. För våtmarksfåglarnas bästa är det positivt om stora delar av betesmarkerna är helt öppna utan inslag av träd och buskar.

Skötselåtgärder

Betesmarkerna sköts genom årligt bete och, vid behov, röjning av buskar och sly. Skötseln sker i överensstämmelse med reglerna för EU:s miljöersättningar. Skötseln utförs i första hand av nuvarande djurhållare. Om nuvarande djurhållare upphör med brukandet och berörd markägare inte finner någon ny djurhållare till betesmarken ska Länsstyrelsen ordna ny djurhållare. Länsstyrelsen kan ombesörja så att igenvuxen betesmark/slåttermark återskapas/restaureras till öppen betesmark, om markägaren samtycker. Detta sker i så fall genom avverkning av träd, buskar och sly.

Skötselområde 3 – Skogsmark

7 ha

Naturtyp: skog och sumpskog

7 ha

Natura 2000-habitat: ej habitat

Längs Barkerydssjöns västra och södra sida växer brynskog som där marken blir torrare övergår i brukad produktionsskog. Skogarna brukas av markägarna i enlighet med gällande skogsvårdslag och med dess allmänna råd.

Nedströms dike

Länsstyrelsen har i och med ny vattendom för Barkerydssjön åtagit sig att restaurera nedströms liggande dike (enligt restaureringskarta). Diket mellan dämmet och en punkt cirka 900 meter nedströms dämmet rensas med grävmaskin på löst sediment och vegetationsrester. Denna sträcka motsvarar den sträcka som ingick i sjösänkingsföretaget. Befintliga trummor rensas eller byts ut.

Skötselåtgärder

- Restaurering av dike och trummor.
- Återkommande rensning av dike när det behövs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Friluftsliv och gränser

För lokalisering av friluftsanläggningar, se bilaga 2a.

Bevarandemål

- Informationstavlor som innehåller karta över området, information om reservatets naturvärden, sjöns historia med sjösänkningen och restaureringen, reservatsföreskrifter för allmänheten samt delar av allemansrätten ska finnas vid parkeringsplatsen samt vid fågeltornet.

- Det ska finnas en parkering (med plats för minst 10 bilar), fågeltorn där det i dess anslutning finns grillplats med bänkar runt, redskapsbod, en stig mellan parkeringen och fågeltornet och en delvis spångad naturstig i anslutning till fågeltornet.
- Naturreservatets gränser skall vara markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Informationstavlor ska iordningställas och placeras vid reservatparkeringen och vid fågeltornet inom 1 år efter att beslut om naturreservat vunnit laga kraft.
- Parkeringsplatsen inklusive omgivande staket och stigen underhålls vid behov.
- Fågeltornet, grillplats, redskapsbod och den delvis spångade stigen underhålls/byggs om vid behov.
- Naturreservatets gränser ska markeras inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Vid behov uppföra nytt fågeltorn och/eller gömsle.

Dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder som utförs inom reservatet ska dokumenteras, skriftligt och vid behov med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

Uppföljning av bevarandemål

En fördjupad uppföljning av reservatets värden (natur- och friluftslivs-värden) och de uppsatta bevarandemålen ska ske enligt metoder och tidplaner för gällande uppföljningsprogram – uppföljning av skyddade områden.

Uppföljning av restaureringen ska ske i enlighet med domslut i kontrollprogram rörande biologiska värden, påverkan på vatten och igenväxningsgrad. Kontrollprogram tas fram separat och görs i samråd med Naturvårdsverket.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när tillsynen eller uppföljningen indikerar att behov finns.

**Sammanfattning och prioritering av planerade
skötselåtgärder samt finansiering**

<i>Åtgärd</i>	<i>Var</i>	<i>När / intervall</i>	<i>Prio- ritet</i>	<i>Finansiering</i>
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom 1 år	1	Reservatsanslag
Informationsskylt	Parkeringsplats och fågeltorn	Inom 1 år	1	Reservatsanslag
Parkeringsplats och stig till fågeltorn		Underhåll, vid behov	3	Reservatsanslag
Fågeltorn , grillplatsen och naturstigen		Underhåll/renove ring, vid behov	2	Reservatsanslag
Reglering	Dämme	Påbörjas snarast	1	Reservatsanslag
Restaurering sjö	Skötselområde 1	Påbörjas snarast och måste vara klart senast 2018	1	Reservatsanslag/särsk ilda medel
Bete el. hävd/restaurering	Betesmarken	Årligen/vid behov	1	Nuvarande djurhållare/reservats- anslag
Nedströms dike		Rensning och därefter rensning vid behov	1 & 3	Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål	I hela området	Vid behov	3	Reservatsanslag

Prioritering av föreslagna åtgärder och intervall för genomförande.

(1) högsta prioritet, (2) hög prioritet, (3) lägre prioritet

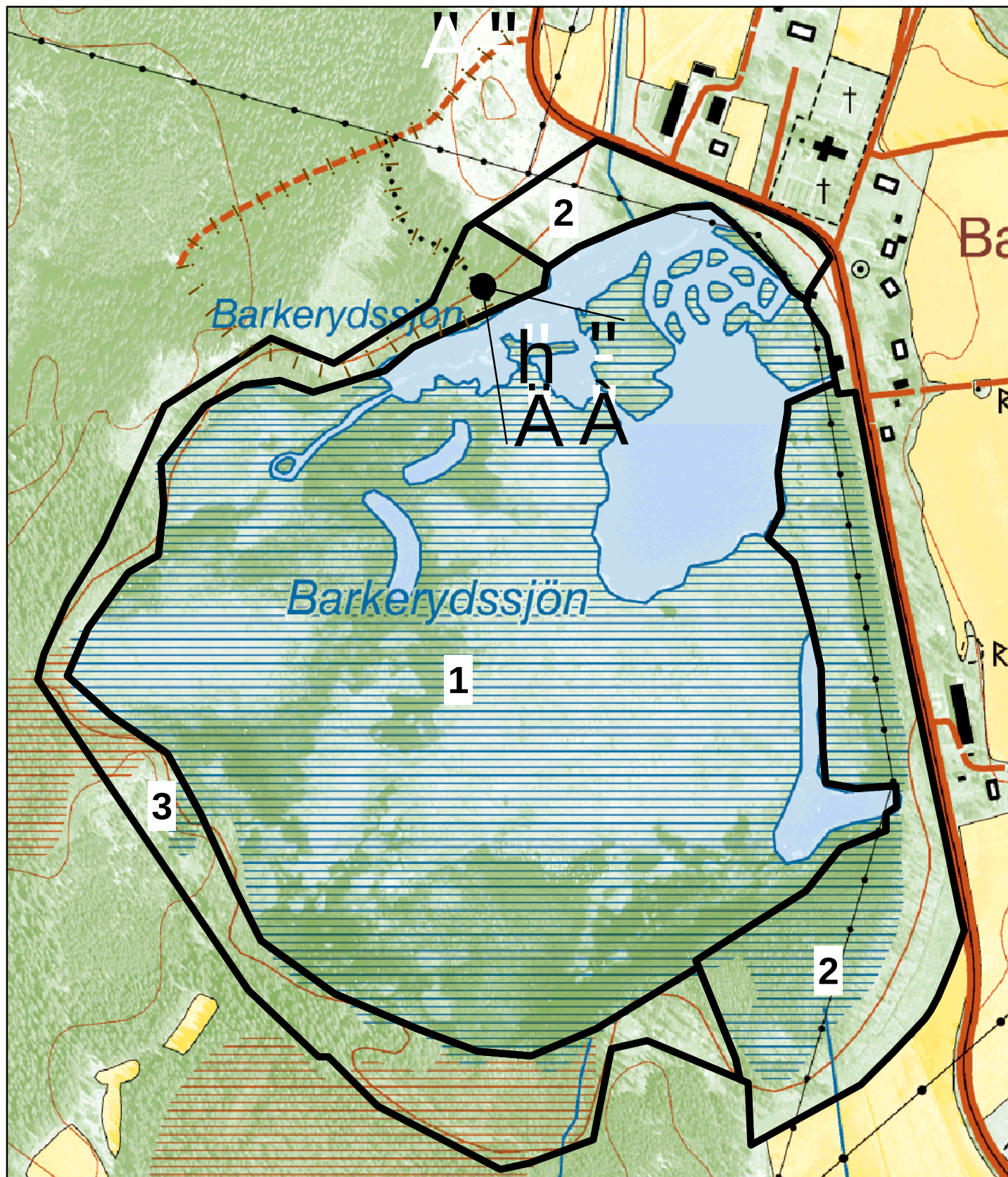
Bilagor

- 2a Skötselplankarta
- 2b Restaureringskarta
- 2c Artlista

Naturreservatet Barkerydssjön

Bilaga 2a

Skötselplan/Friluftsanordningar
Tillhör Länsstyrelsens skötselplan
2010-09-20, dnr 511-5645-00

1:5 000

Skötselområden

1. Våtmarkskomplex
2. Betesmark
3. Skogsmark

Anordningar

P	Parkering	Ä	Bord/bänk
I	Informationsskylt	h	Eldplats
Å	Fågeltorn	-----	Stig

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

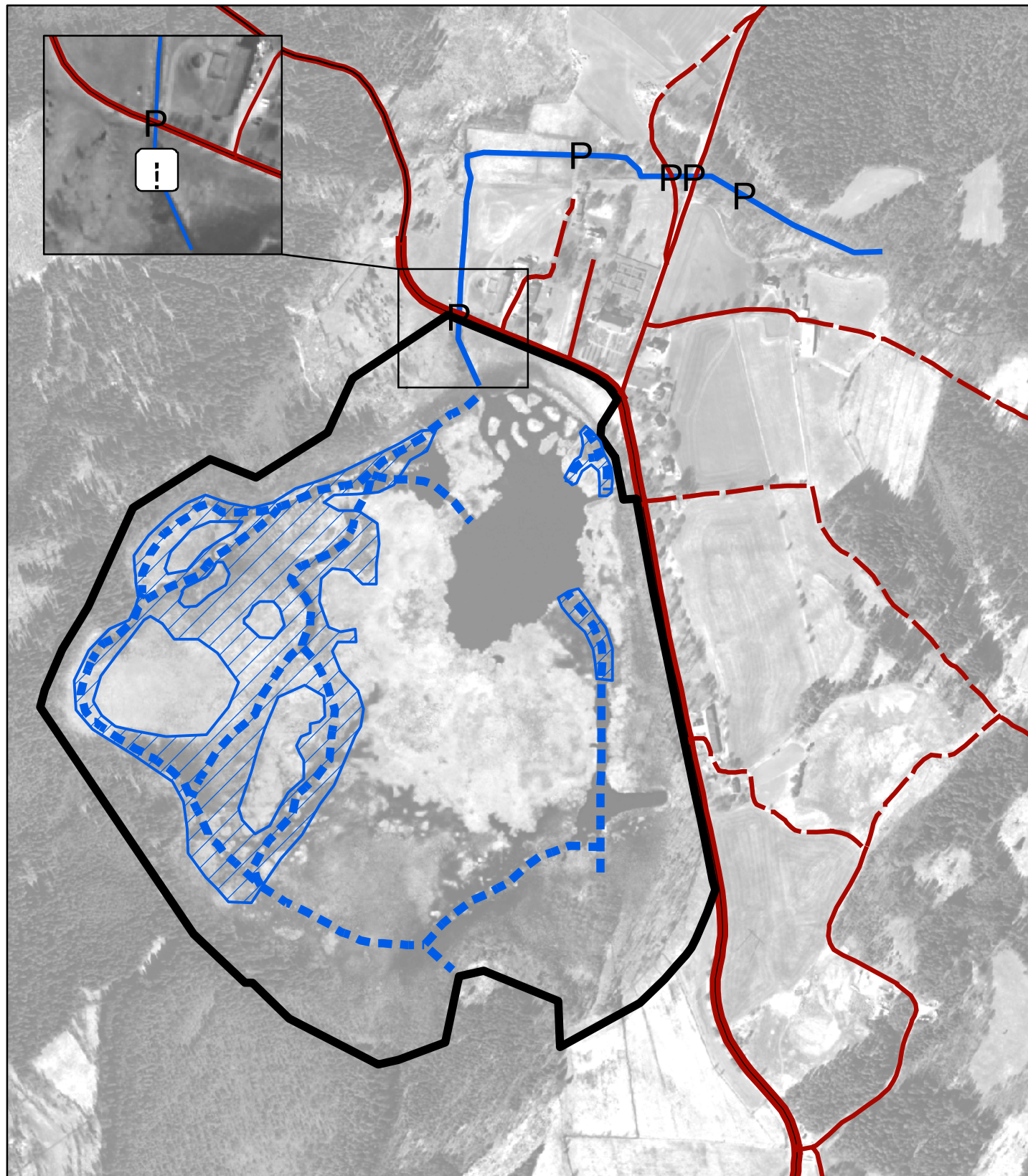
Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

Naturreservatet Barkerydssjön

Bilaga 2b

Restaureringskarta
Tillhör Länsstyrelsens skötselplan
2010-09-20, dnr 511-5645-00

 Naturreservatsgräns

 Kanaler

 Område veg. bekämpning

 Nedströms dike

 Vägtrummor

Fördämningsanordning

 Väg

 Traktorräg

1:7 000

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

Förekomst av rödlistade arter och arter i EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektiv och andra arter av intresse – inom naturreservatet Barkerydssjön

Art	Kategori	Invent.år	Ref.
Kärlväxter			
Loppstarr (<i>Carex pulicaris</i>)	VU	2006	LST
Gräsull (<i>Eriophorum latifolium</i>)		1996	LST
Insekter			
Bred gulbrämad dykare (<i>Dytiscus latissimus</i>)	EU	2007	LST
Citronfläckad kärrtrollslända (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	EU	2006	LST
Fåglar			
Sångsvan (<i>Cygnus cygnus</i>)	EU	2009	Artportalen
Svarthakedopping (<i>Podiceps auritus</i>)	VU & EU	2009	Artportalen
Brun kärrhök (<i>Circus aeruginosus</i>)	EU	2007	Artportalen
Trana (<i>Grus grus</i>)	EU	2009	Artportalen
Brushane (<i>Philomachus pugnax</i>), (rastande)	EU	2007	Artportalen
Storspov (<i>Numenius arquata</i>)	NT	2009	Artportalen
Grönben (<i>Tringa glareola</i>)	EU	2003	Artportalen
Entita (<i>Parus palustris</i>)	NT	2009	Artportalen

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter, Natura 2000-arter och andra arter av intresse.

Kategori anges för;

rödlistade arter (Artdatabanken 2005 *Rödlistade arter i Sverige 2005*): (RE) försvunnen, (CR) akut hotad, (EN) starkt hotad, (VU) sårbar, (NT) missgynnad, (DD) kunskapsbrist, arter i art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet anges (EU)

Referens: LST – Länssstyrelsen, Artportalen – Artdatabankens digitala rapporteringssystem